

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

интеллектуальной собственности, присутствуют исследовательские кадры высокой квалификации и есть потребители, предъявляющие спрос на новейшие медикаменты.

Даже в отраслях, отличающихся сложными производственными процессами и коротким жизненным циклом продукта, инновации и производство расположены в разных местах. Классический пример – плоские дисплеи, которые используются повсеместно (от систем GPS до телевизоров с высокой разрешающей способностью). Базовые технологии были созданы в лабораториях США и Западной Европы, а массовое производство быстро переместилось сначала в Японию, затем в Южную Корею и на Тайвань. Однако и двадцать лет спустя американские компании, такие как «Applied Materials» и «Corning», остаются ведущими инноваторами в этой области [5]. Американские разработчики микрочипов «Qualcomm», «Broadcom», AMD, «Nvidia» и другие занимают ведущие места в мировом инновационном рейтинге и также не имеют площадок в других странах.

Влияние мирового финансового и государственного долгового кризисов на инновационную политику существенно отличается в разных странах. В ответ на кризис, правительства многих стран заявили о комплексе восстановительных мер, которые часто предполагают значительную поддержку инновационной деятельности.

Страны, в которых были реализованы данные стратегии восстановления, противодействовали кризису, поддерживая действующие инициативы, прибегая к решительным мерам в ответ на финансовые ограничения в связи с мировым финансовым кризисом, а также проводя структурные реформы, оказывающие долгосрочный эффект. Так, Аргентина, Австрия, Бельгия, Чили, Колумбия и Новая Зеландия внесли лишь некоторые изменения в ответ на кризисы. В некоторых случаях, влияние на экономику стран не было значительным; в других же, правительства государств отказывались признавать необходимость внедрения инновационной политики. В Эстонии, Германии и Швеции кризис, главным образом, привел к разработке дополнительных ресурсов для существующих программ в поддержку инновационных технологий. Странами, в которых кризис послужил толчком для подготовки новых инновационных проектов, являются Греция, Испания, а также Австралия и Канада.

Исследовательская организация McKinsey Global Institute (MGI, подразделение транснациональной аудиторско-консалтинговой компании McKinsey & Company) опубликовала в 2012 году доклад «Промышленность будущего: новая эра глобального роста и инноваций» (Manufacturing the Future: The Next Era of Global Growth and Innovation) [2]. Согласно результатам исследования, общемировой объем промышленного производства продолжает увеличиваться. Среднегодовой прирост за последнее десятилетие составил в развитых странах около 2,7% и в крупных развивающихся странах около 7,4%. За этот период на долю промышленного сектора пришлось свыше 70% объема экспорта крупных промышленных стран, до 90% расходов коммерческих компаний на НИОКР, а также около трети общего прироста производительности в Европе и США. При этом на долю промышленного производства приходится 16% мирового ВВП, что обеспечивает 14% общего количества рабочих мест. При этом, относительный размер производственного сектора в различных экономиках меняется в зависимости от стадии его развития – от 20% до 35% ВВП.

Выводы. Промышленность выступает мощным драйвером исследований и разработок. Многие инновации и технологии могут с успехом использоваться в различных отраслях экономики, усиливая эффект мультипликации. В XX в. благодаря тяжелой промышленности вырос уровень производительности труда в сельском хозяйстве и строительстве. Позже инновации в обрабатывающей промышленности привели к развитию систем автоматического контроля в торговле, автоматической идентификации объектов и глобального позиционирования (GPS) на транспорте и в логистике. При этом во многих производственных направлениях наблюдается интенсивная международная конкуренция, поэтому промышленные компании ориентируют свои экономические модели на увеличение производительности. Прирост производительности благоприятно влияет на развитие всей экономической системы, а также создает преимущества для конечных потребителей.

Современная экономика развивается за счет постоянного внедрения инноваций, которые создают возможности для повышения эффективности создания добавленной стоимости. Именно инновации обеспечивают конкурентоспособность современных национальных экономик, что обуславливает необходимость интенсификации инновационного развития любой экономической системы.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ:

1. Глобальный инновационный индекс – 2013 [Электронный ресурс] Официальный сайт Всемирной организации интеллектуальной собственности. Режим доступа: http://www.wipo.int/pressroom/ru/articles/2013/article_0016.html
2. Исследование McKinsey: Промышленность будущего: новая эра глобального роста и инноваций. [Электронный ресурс] // Центр гуманитарных технологий. Режим доступа: <http://gtmarket.ru/news/2012/11/26/5188>
3. Рейтинг инновационных компаний мира 2011 [Электронный ресурс] - Режим доступа: http://www.forbes.com/innovative-companies/list/#page:1_sort:0_direction:asc_search:_filter:All%20regions_filter:All%20industries
4. Global Production: A handbook for strategy and implementation, McKinsey and Company and Darmstadt University of Technology. Berlin: Springer Verlag, 2008.
5. Innovation in global industries: US firms competing in a new world. NRC 2008.
6. Innovation in the crisis and beyond. OECD Science, Technology and Industry Outlook 2012 [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.oecd.org/sti/sti-outlook-2012-chapter-1-innovation-in-the-crisis-and-beyond.pdf>
7. Private Sector R&D: A Global View. August 2007.
8. World development indicators 2013. The World Bank [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://databank.worldbank.org/data/download/WDI-2013-ebook.pdf>

РОЗВИТОК ПРОЦЕСІВ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ВИМОГ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Михайлишин Л.І. к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Тернопільського національного економічного університету (Україна)

Калінін В.В., Донецький національний технічний університет (Україна)

Михайлишин Л.І., Калінін В.В. Розвиток процесів транснаціоналізації в контексті вимог економічної безпеки: організаційно-методологічний аспект.

Підкреслено значущість дослідження напрямків включення національної економіки до процесів транснаціоналізації; охарактеризовано базові конкурентні стратегії, які можуть використовувати ТНК; наведено класифікацію ризиків економічної діяльності; запропоновано структурну схему науково-методичного підходу визначення напрямків діяльності ТНК на основі оптимізації ризиків; конкретизовано зміст поняття економічної безпеки; наведено основні завдання економічної безпеки національної економіки; ідентифіковано загрози економічній безпеці країни; розглянуто критерії економічної безпеки країн; визначено цільові орієнтири стратегії економічної безпеки країн в умовах активізації процесів транснаціоналізації; виділено етапи забезпечення економічної безпеки ТНК.

Ключові слова: транснаціоналізація, стратегії ТНК, ризики економічної діяльності, оптимізація ризиків міжнародної економічної діяльності, економічна безпека, формування стратегії економічної безпеки країн.

Михайлишин Л.І., Калінін В.В. Развитие процессов транснационализации в контексте требований экономической

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

безопасности: организационно-методологический аспект.

Подчеркнуто значение направлений включения национальной экономики в процессы транснационализации; охарактеризованы базисные конкурентные стратегии, которые могут использовать ТНК; приведена классификация рисков экономической деятельности; предложена структурная схема научно-методического подхода определения направлений деятельности ТНК на основе оптимизации рисков; конкретизировано содержание понятия экономической безопасности; приведены основные задачи экономической безопасности национальной экономики; идентифицированы угрозы экономической безопасности страны; рассмотрены критерии экономической безопасности стран; определены целевые ориентиры стратегии экономической безопасности стран в условиях активизации процессов транснационализации; определены этапы обеспечения экономической безопасности ТНК.

Ключевые слова: транснационализация, стратегии ТНК, риски экономической деятельности, оптимизация рисков международной экономической деятельности; экономическая безопасность, формирование стратегии экономической безопасности стран.

Mikhailishin L., Kalinin V. Transnationalization Processes Development in the Context of the Economic Security Requirements: Organizational and Methodological Aspect .

The importance of incorporating directions of the national economy into the processes of transnationalization are emphasized ; basic competitive strategies of TNC are characterized; risk classification of economic activities was given; block diagram of the scientific and methodical approach of of TNCs activities directions on the basis of risk optimization was proposed; content of the economic security concept was concretized; the key tasks of economic security of national economy was identified; the threats to the economic security of the country was identified; the criteria of economic security was considered; targets strategy of economic security in conditions of activation of transnationalization was defined; stages of TNCs economic security was defined.

Key words: transnationalisation, TNC strategies, economic activity risks, optimisation of international economic activity risks, economic security, formation of country's economic security strategy.

На сучасному етапі перспективи розвитку економічних систем країн визначаються включенням національних економік до процесів транснаціоналізації як ознаки глобалізації світогосподарського розвитку, що зумовлює необхідність дотримання вимог економічної безпеки як на макро-, так і на мікрорівні, і вимагає аналізу стратегій розвитку транснаціональних корпорацій.

Дослідженню проблем глобалізації і транснаціоналізації у світовому господарстві присвячено роботи таких відомих зарубіжних та українських вчених, як О.Білорус, В.Будкін, Р.Вернон, Дж.Гелбрейт, Дж.Даннінг, Р.Кейвз, Ч.Кіндлебергер, Р.Коуз, П.Кругман, Д.Лук'яненко, Ю.Макогон, В.Новицький, В.Омельченко, Т. Орехова, І. Рогач, В. Рокоча, М.Румянцев, С. Хаймер, І.Чужиков, О.Шнирков, С. Якубовський та інші.

В умовах трансформаційних перетворень в Україні значущість дослідження напрямків включення національної економіки до процесів транснаціоналізації багаторазово зростає у зв'язку з необхідністю розбудови конкурентоспроможної, інноваційно та соціально орієнтованої економіки, здатної інтегруватись до глобалізованого господарства на паритетних засадах, що визначає увагу до аспектів економічної безпеки.

Метою даної статті є визначення концептуальних напрямків формування стратегії економічної безпеки країн в умовах посилення процесів транс націоналізації.

Базові стратегії ТНК відрізняються в залежності від типу конкурентної переваги, на яку робить ставку ТК, тобто від того, що лежить в її основі: продуктивність (перевага у витратах) або елемент диференціації (цінова премія). У вказаному контексті М.Портер висловлює думку щодо існування чотирьох базових конкурентних стратегій, які можуть використовувати ТНК (рис.1): загального лідерства за витратами; диференціації; сфокусованої диференціації; сфокусованого лідерства за витратами.

	<i>Унікальність, що сприймається споживачем</i>	<i>Низька ціна</i>
<i>В масштабах галузі</i>	ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ	ЗАГАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО ЗА ВИТРАТАМИ
<i>В рамках одного сегмента</i>	СФОКУСОВАНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ	СФОКУСОВАНЕ ЛІДЕРСТВО ЗА ВИТРАТАМИ

Рис.1. Базові конкурентні стратегії, які можуть використовувати ТНК [6, с.39]

Слід відзначити, що вибір однієї з декількох базових стратегій не можна вважати нейтральним рішенням, оскільки всі вони пов'язані з різними видами ризиків і різними пріоритетами для компанії (рис. 2).

Додаткові ризики діяльності ТНК пов'язані з такими особливостями вищевказаних стратегій: *стратегія лідерства за витратами* передбачає необхідність здійснення тривалих інвестицій, високий рівень технологічної компетенції, строгий контроль над виробничими витратами і витратами з реалізації, стандартизацію продукції для спрощення виробництва; *стратегія диференціації* передбачає наявність маркетингового ноу-хау, а також передових технологій. Велику роль тут здійснює вміння аналізувати і прогнозувати ринкові тенденції. Велике значення має міжфункціональний зв'язок між НДДКР, виробництвом і маркетингом (табл. 1); *стратегія сфокусованої диференціації* передбачає ті ж характеристики, але по відношенню до цільового сегменту.

Можна зробити висновок, що в основі всіх стратегій розвитку ТНК лежать перегрупування, диверсифікація і інновації (нововведення). В умовах швидких змін зовнішнього середовища компанія повинна постійно переглядати напрямки своєї діяльності. Ці рішення є надзвичайно важливими для забезпечення конкурентоспроможності компанії.

Основна мета управління ризиком полягає в зменшенні фактичного відхилення від досягнення мети суб'єкта господарювання в результаті обрання ризикової альтернативи і недопущення втрат від ризику. [4, с.95]

Приймати на себе ризик транснаціональні корпорації змушує невизначеність міжнародної економічної ситуації, умов геополітичної обстановки і перспектив зміни цих умов. Загалом, чим більшою є невизначеність міжнародної господарської ситуації, тим вищим є ступінь ризику діяльності ТНК.

З урахуванням сучасного кризового етапу розвитку світової економіки доцільно визначити напрямки розвитку діяльності ТНК на основі оптимізації ризиків міжнародної економічної діяльності відповідно до *науково-методичного підходу*, який базується, *по-перше*, на багаторівневій оцінці (як щодо материнської структури, так і щодо підприємств, що утворюють структуру ТНК) стану ТНК за такими

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

складовими: 1) ліквідність і платоспроможність; 2) фінансова стійкість; 3) оборотність обігових коштів; 4) ефективність використання активів; *по-друге*, на формуванні оптимального портфеля цінних паперів (рис.3).

Даний науково-методичний підхід може бути покладено в основу оцінки доцільності застосування механізму злиттів і поглинань у глобальній економіці на основі врахування таких ризиків: трансфертний ризик; економічні ризики; ризики, пов'язані з регулюванням; ризик зміни ринкових цін; ризик, пов'язаний з бізнесом; операційний ризик; ризик, пов'язаний зі стороною угоди; ризик постачання цінних паперів; ризик ліквідності; ризик утискання прав інвесторів і т.п.

Таблиця 1

ТНК – світові лідери в області досліджень і розробок [3, с. 496]

ТНК	Витрати на НДДКР	Витрати на НДДКР, % від обсягу продажів	ТНК	Витрати на НДДКР	Витрати на НДДКР, % від обсягу продажів
General Motors	4,98	4,9	NTT	1,54	3,7
Ford Motors	3,85	4,1	Volkswagen	1,49	3,9
Siemens	2,75	7,6	Intel	1,43	9,4
IBM	2,62	5,5	Hoechst	1,35	7,7
Hitachi	2,35	5,9	Bayer	1,34	7,2
Toyota	2,11	3,7	Sony	1,32	5,2
Matsushita-Electric	2,03	5,7	Northern Telecom	1,30	13,9
Daimler-Benz	1,91	4,6	Johnson & Johnson	1,3	9,5
Hewlett-Packard	1,87	7,2	Bell Canada	1,24	8,8
Ericsson Telecom	1,86	15,5	Philips	1,22	5,3
Lucent Technologies	1,84	11,5	Roche	1,21	15,5
Motorola	1,67	9,2	Honda Motor	1,17	15,8
NEC	1,63	7,0	Microsoft	1,17	16,9
Asea Brown Boveri	1,61	8,5	Boeing	1,17	4,2
El du Pont de Nemours	1,58	5,8	Glaxo Welcome	1,15	14,4
Toshiba	1,55	6,1	Alcatel Alsthom	1,11	6,8
Novartis	1,54	11,8	Robert Bosh	1,10	7,0

За вищевикладених умов зростає значення розвитку процесів транснаціоналізації з урахуванням необхідності дотримання вимог економічної безпеки.

Поняття *економічної безпеки* має ряд рис, обумовлених тим, що потреба в економічній безпеці належить до базових потреб як національної економіки загалом, так і суб'єктів господарської діяльності - транснаціональних корпорацій зокрема, що створює крім іншого, передумови протистояння проявам економічних криз.

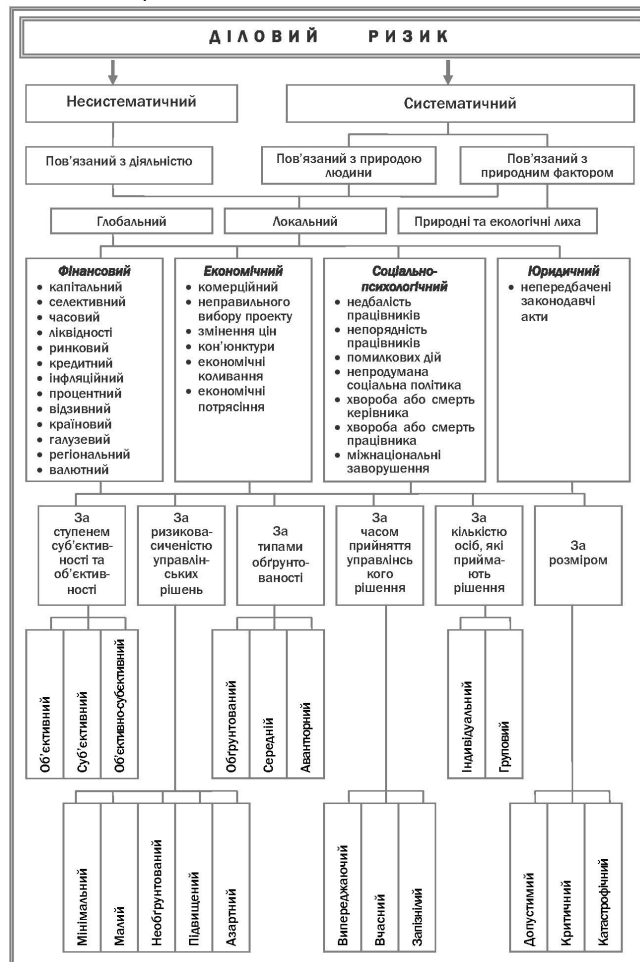

Рис.2. Класифікація ризиків економічної діяльності [4, с.83]

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Економічна безпека на макрорівні визначається таким станом національної економіки, за якого забезпечуються національні інтереси, стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз, здатність до розвитку та захищеність життєво важливих інтересів людей, суспільства, держави (сукупність потреб, які забезпечують існування і прогресивний розвиток особистості, суспільства, держави). [1, с.267]

Основними завданнями економічної безпеки національної економіки є такі: забезпечення пропорційного та безперервного економічного зростання; приборкання інфляції та безробіття; формування ефективної структури економіки; формування розвинутого ринку цінних паперів; скорочення державного боргу та дефіциту бюджету; підвищення якості життя населення; підтримання стійкості національної валюти.

Викладені завдання визначають *стратегію економічної безпеки* як формування та обґрунтування стратегічних пріоритетів, національних інтересів, засобів і механізмів вирішення економічних проблем. [1, с.268]

Основним *суб'єктом економічної безпеки* виступає держава, яка здійснює свої функції в цій сфері через органи законодавчої, виконавчої та судової гілок влади.

Об'єктами економічної безпеки є держава, суспільство, громадяни, підприємства, установи та організації, території, окремі складові економічної безпеки.

Національні економічні інтереси відіграють головну роль у системі економічної безпеки. Визначення цих інтересів потребує аналізу поточного стану економіки, з'ясування основних тенденцій розвитку та розробки заходів їх державного корегування.

Загрозами економічній безпеці країни є сукупність умов і чинників, яку створюють небезпеку життєво важливим інтересам особистості, суспільству, державі, ускладнюють або унеможливають реалізацію національних економічних інтересів.

Економічна безпека оцінюється за певними критеріями – показниками-індикаторами та їх прогнозованими величинами, перевищення яких загрожуватиме безпеці країни. Порогові значення індикаторів економічної безпеки є кількісними параметрами, що окреслюють межу між безпечною і небезпечною зонами в різних сферах економіки (табл.2).

Таблиця 2

Окремі показники – індикатори економічної безпеки національної економіки [1, с.270]

<i>Назва показника</i>	<i>Нормальне коливання</i>	<i>Порогове значення</i>
ВВП	До 5-15% від потенційного ВВП	30% ВВП
Рівень інфляції	До 5-6%	6-10%
Рівень безробіття	До 10%	10%, в період перетворення 15-20%, але не більше 3-5 років
Розрив у доходах 10%найбагатших і 10% найбідніших верств населення	До 6-8 разів	10 разів
Індикатор концентрації доходів (коефіцієнт Джіні)	До 0,5-0,17	0,18
Кількість населення з доходами, нижчими за прожитковий мінімум	До 7% населення	8-10% населення

Інтегральний індекс економічної безпеки держави визначається за багаторівневою оцінкою, що враховує індекси безпеки окремих сфер економіки (макроекономічна, виробнича, фінансова, інвестиційна, зовнішньоекономічна, науково-технологічна, соціальна, демографічна, енергетична, продовольча), які, в свою чергу, також є багаторівневими.

Індикатори економічної безпеки дають можливість не тільки кількісно визначити параметри необхідного розвитку економічної системи, а й сформулювати якісні вимоги, котрі є, по суті, завданнями (цілями) економічної безпеки. На шляху реалізації цих цілей слід усунути або мінімізувати загрози (виявлені за результатами аналізу індикаторів економічної безпеки), а також розвивати наявні потенційні можливості покращення стану економічної безпеки.

Зовнішньоекономічна політика країни є логічним продовженням внутрішньої економічної політики, однак з власними ознаками та інструментами. Так, економічно потужні країни та інтеграційні об'єднання спроможні суттєво впливати на міжнародні економічні відносини та проводити зовнішню політику з позиції сили для захисту своїх інтересів. Країни з невисоким рівнем розвитку змушені пристосовуватись до такого порядку і формувати зовнішню політику на підставі реальних економічних можливостей або об'єднуючись у реальні економічні утворення, зокрема використовуючи важелі розвитку транснаціоналізації економіки.

На мікрорівні під *економічною безпекою* розуміють такий стан суб'єкта господарювання, про якому ймовірність небажаної зміни будь-яких його якостей, параметрів приналежного його майна і зовнішнього середовища, що його стосується, є невеликою (менше визначеної межі). [2, с.125]

Оцінки безпеки, які використовує суб'єкт, його знання, отримані ним або самостійно на основі досвіду й інтуїції, або спеціально вироблені на базі дослідження ситуації, визначають його сприйняття безпеки (небезпеки). Почуття небезпеки або спонукає до підвищення безпеки, досягнення її прийнятного рівня, або ж дозволяє переключити його активність і ресурси на інші цілі, якщо оцінки безпеки є значними, тобто рівень небезпеки незначний. [4, с.102]

Економічна безпека ТНК як загальне поняття може бути конкретизована за трьома напрямками:

- за типами ТНК;
- за сферами діяльності ТНК;
- за конкретними складовими частинами відповідних сфер діяльності ТНК.

Об'єктами економічної безпеки ТНК виступають:

- певні частини ТНК, наприклад, структурні підрозділи, або групи співробітників, або власників акцій тощо;
- певні види ресурсів або майна, наприклад, основні або оборотні фонди;
- якісні характеристики ресурсів або майна, наприклад, основних фондів, якісні показники зовнішнього середовища діяльності ТНК;
- окремі види діяльності і процеси, наприклад, відновлення основних фондів, формування портфеля інвестиційних проектів, диверсифікація виробничої програми тощо;
- якісні характеристики вказаних видів діяльності (наприклад, швидкість відновлення основних фондів або темпи технологічного розвитку).

Стратегію економічної безпеки ТНК можна визначити як сукупність найбільш значущих рішень, спрямованих на забезпечення прийнятного рівня безпеки його функціонування компанії.

Базуючись на відмінностях у спрямованості, можна виокремити наступні *типи стратегій економічної безпеки ТНК*:

- орієнтовані на усунення існуючих або запобігання виникнення можливих загроз;
- націлені на запобігання впливу існуючих або можливих загроз на предмет безпеки;
- спрямовані на відновлення (компенсацію) понесеного збитку.

Перші два типи стратегій обумовлюють таку діяльність щодо забезпечення безпеки, в результаті якої не відбувається вплив загрози на створюються бар'єри на шляху такого впливу.

В останньому випадку збиток допускається, але компенсується діями, що передбачають реалізацію відповідної захисної стратегії. Дані стратегії можуть розроблятися або застосовуватись стосовно до ситуацій, де збитки можуть бути компенсовані, коли немає можливості здійснити програму реалізації стратегій першого або другого типу.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Необходимо виділити такі *етапи забезпечення економічної безпеки ТНК*: усвідомлення і фіксація наявності проблемної ситуації в сфері функціонування ТНК; формулювання конкретної проблеми; визначення бажаного стану господарської системи ТНК (об'єкта економічної безпеки), тобто того стану, що оцінюється як загрозливий; виявлення складу загроз і їх конкретного спрямування; оцінка загроз за важливістю, часом настання, місцем тощо; визначення видів очікуваних збитків і їх кількісної оцінки; формування і вибір варіанту стратегії забезпечення економічної безпеки; формування заходів, що реалізують намічену стратегію.

Аналіз проблем економічної безпеки, пов'язаних з діяльністю ТНК, доцільно проводити в контексті дослідження напрямків її функціонування. Тобто ТНК необхідно розглядати у вигляді перетинання фінансових, матеріальних, кадрових та інформаційних потоків, що відображають переміщення і споживання інвестицій, сировини, матеріалів, комплектуючих виробів, устаткування, використовуваної і розробленої технології, грошових готівкових і безготівкових платежів, виробленої продукції і поточних умов конкретного соціально-економічного і природного середовища.

Властивості середовища стосуються, насамперед, економічних, політичних, чинників, соціально-демографічної ситуації, стану ринку праці, соціально-економічних умов, стану споживчого ринку, купівельної спроможності населення, загального рівня підприємницької активності, що загалом визначають економічну активність ТНК.

На основі проведеного дослідження можна визначити *основні завдання забезпечення економічної безпеки країн* в умовах посилення процесів транснаціоналізації: забезпечення пропорційного та безперервного економічного зростання; стримання інфляції та безробіття; формування ефективної структури економіки та розвинутого ринку цінних паперів; скорочення дефіциту бюджету та державного боргу; підвищення якості життя населення; підтримання стійкості національної валюти.

Викладені завдання визначають *стратегію економічної безпеки країн* як формування та обґрунтування стратегічних пріоритетів, національних інтересів, засобів та механізмів вирішення економічних проблем. В умовах активізації процесів транснаціоналізації стратегії економічної безпеки країн мають містити такі *цільові орієнтири* (рис.4): економічна незалежність; стійкість і стабільність національної економіки, здатність до саморозвитку і прогресу.

Реалізація запропонованої концептуальної схеми не тільки надасть можливість кількісно визначити параметри розвитку економік країн в умовах глобалізації і транснаціоналізації, а й сформує якісні вимоги щодо шляхів забезпечення параметрів економічної безпеки національних економік на основі усунення або мінімізації загроз та розвитку наявних потенційних можливостей включення до світового господарства.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Білоцерківцев В.В., Завгородня О.О., Лебедєва В.К. та ін. Національна економіка / За ред. В.М.Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280с.
2. Клейнер Г.Б. Предприятие в нестабильной экономической среде: риски, стратегии, безопасность. – М.: ОАО «Издательство «Экономика», 1997. – 520с.
3. Ламбен Жан-Жак. Менеджмент, ориентированный на рынок / Перев. с англ. под ред. В.Д.Кочанова. – Спб.: Питер, 2007. – 800с.
4. Скібіцький О.М. Антикризовий менеджмент. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 568с.
5. Chamberlin E.H. The Theory of Monopolistic Competition, Cambridge M.A., Harvard University Press. 1990 – 322p.
6. Porter M. Competitive Strategy, New York, The Free Press, 1980. – 458p.

THE EVOLUTION OF CORPORATIONS AND CORPORATE ASSOCIATIONS' DEVELOPMENT

Negru I., Associate Prof., PhD, ASEM, Chisinau. (Moldova)

Rau A., PhD student, ASEM, Chisinau (Moldova)

Negru I., Rau A. Еволюція розвитку корпорацій і корпоративних об'єднань.

У даній роботі була зроблена спроба дослідити еволюцію корпорацій і корпоративних об'єднань до того вигляду, який ми знаємо сьогодні. Корпорація була визначена по-різному в інтерпретації окремих осіб, однак юристи і економісти називають її зв'язком контрактів. Це означає, що корпорація не що інше, як сума всіх угод, які призводять до її створення. Корпорації також визначені як пристрої для отримання індивідуального прибутку без індивідуальної відповідальності. Для більш візуального визначення слід зазначити, що корпорація є створена структура, в якій різні представники зібралися разом і кожен надає капітал, працю чи досвід, щоб максимізувати прибуток для всіх. Корпорація має широкий спектр складових, і це повинно стосуватися всіх з них: як інвесторів, акціонерів, клієнтів, співробітників, постачальників, кредиторів, держави і, нарешті, спільноти. У даній роботі автори проаналізували деякі аспекти, що стосуються основних елементів в еволюції корпорацій і розвитку корпоративних об'єднань від появи найпростіших форм у давнину і до наших часів. Ключові слова: корпорація, корпоративні об'єднання, корпоративне управління, товариства.

Negru I., Rau A. Эволюция развития корпораций и корпоративных объединений.

В данной работе была предпринята попытка исследовать эволюцию корпораций и корпоративных объединений до вида, который мы знаем сегодня. Корпорация была определена по-разному в интерпретации отдельных лиц, однако юристы и экономисты называют ее связью контрактов. Это означает, что корпорация не что иное, как сумма всех соглашений, которые приводят к ее созданию. Корпорации также определены в качестве устройства для получения индивидуальной прибыли без индивидуальной ответственности. Для ее определения более визуально, корпорация является структурой, которая была создана в результате того, что разные представители собрались вместе и каждый предоставляет капитал, труд или опыт, чтобы максимизировать прибыль для всех из них. Корпорация имеет широкий спектр составляющих, и это должно относиться ко всем из них: как инвесторов, акционеров, клиентов, сотрудников, поставщиков, кредиторов, государства и, наконец, сообщества. В данной работе авторы проанализировали некоторые аспекты, касающиеся основных элементов в эволюции корпораций и развития корпоративных объединений от появления простейших форм в древности и до наших времен. **Ключевые слова:** корпорация, корпоративные объединения, корпоративного управления, товарищества.

Negru I., Rau A. The evolution of corporations and corporate associations' development

In this paper there was an attempt to explore the evolution of corporations and corporate associations' into the form we know today. The corporation has been defined in many ways as interpreted by individuals; however lawyers and economists call it a nexus of contracts. This means that a corporation is nothing but a sum of all the agreements which lead to its creation. Corporations are also defined as a device for obtaining individual profit without individual responsibility. To define it more visually, a corporation is a structure established wherein different parties come together and each provides capital, labor or expertise to maximize profits for all of them. A corporation has wide variety of constituents and it needs to relate to all of them; like investors, shareholders, customers, employees, suppliers, creditors, government and finally the community. explore the evolution of corporations into the form we know today. In this paper the authors have analyzed some aspects regarding the basic elements in the evolution of corporations and corporate associations' development from the appearance of the simplest forms in antiquity and to the present times.

Keywords: corporation, corporate associations, corporate management, companionships.